

Jakob Maksimilijan,

po Božjem usmiljenji knez in škof Lavantinski, prisednik sedeža
Njih Svetosti, Rimskega Papeža, dohtar bogoslovja

i. t. d. i. t. d.

Vsem vernim Lavantinske škofije pozdrav in blagoslov od Gospoda!

Preljubi v Kristusu!

V svojih pastirskih listih, ktere sem Vam dosihmal za vsak štiridesetdinski post pisal, sem razlagal med drugim tudi pet cerkvenih zapovedi z resnicami, ktere so ž njimi v zavezi in z dolžnostmi, ktere katoliškim kristjanom nalagajo.

V letošnjem, in ako bo Božja volja, v sledečih postnih pastirskih listih, Vam hočem razlagati „Oče naš“ — to vsakemu verniku dobro znano in toliko drago „molitev Gospodovo“. Vabim Vas toraj k pobožnemu premišljevanju te prelepe molitve, ktera brez sadú nikoli ostati ne more. Kajti prav pri tej najlepši in najsvetejši molitvi je nevarnost raztrešenja zato velika, ker jo najpogoje na jeziku ima vsak, kteri še veruje na Jezusa, Sina Božjega in Zveličarja svetá, in kterikoli še molitve ni celó opustil.

Nevarnosti, da „Oče naš“ zgol ustna molitev ne postane, pa se najbolj gotovo izognemo, ako njegov prekrasni in čudoviti zapopadek večkrat in živo premišljujemo.

V svojo tolažbo vemo, da raztrešenje, ki ni prostovoljno, molitvi v Božjih očeh cene ne odvzame. Bog pozna človeško slabost; on ve, kako lahko se časne skrbi med molitev vrinejo in jo motijo itd.

Zató, moj kristjan! ako si pri molitvi silo delaš, da tuje misli odganjaš, in si v tem stanoviten, zaupaj trdno, da tvoja molitev pred Bogom ni neprijetna, ampak da ti bo tvoje resnično prizadevanje le še v večje zasluženje prišteto.

Zares pa je neodkritosrčnost in hinavščina Bogu zoperna; zgol zvunanja lupina brez znotranjega jedra — tedaj tudi ustna molitev brez pobožnosti srca je celo razžaljenje pred Bogom; taka molitev namreč žali Božjo svetost in vsevednost.

Večkrat in določno je naš Zveličar o tem govoril. To je storil zlasti takrat, ko je apostole in druge poslušalce molitev „Očenaša“ učil, kar se je zgodilo v takó imenovani pridigi na gori. Ti pa, je rekel, ne delaj takó, kakor oni, kterim je celo pri molitvi največ na tem ležeče, da jih ljudje vidijo in hvalijo; kajti ako tudi na skrivnem moliš, da le prav iz srca moliš, te vidi in sliši Bog, in ti bo očitno povrnil. Tudi naj nihče ne misli, ajdom enako, da obstoji moč molitve v obilnih besedah. Jaz vas bom učil molitev, je hotel Zveličar nadalje reči, ktera, dasi celo kratka, vendar vse vaše dušne in telesne potrebe obsega, in jih pred Bogom tako razodeva, kakor je dostojno za njega vašega splošnega nebeškega Očeta, in spodobno za vas, njegove otroke. Tako molite! In potem jim je molitev narekal Zveličar sam, rekoč: „Oče naš, kteri si v nebesih itd.“

„On, ki nam je življenje dal, piše sv. Ciprijan (v 3. stoletju v svoji obravnavi od molitve Gospodove) je tudi moliti učil, da bomo toliko bolj gotovo vslišani, ako s prošnjo in molitvejo, katero nas je Sin učil, k Očetu govorimo. — Ktera molitev zamore biti bolj v duhu, kakor ona, ki nam jo je Kristus dal, ki nam je tudi sv. Duha poslal? In ktera prošnja zamore biti bolj v resnici pred Očetom, kakor ona, ki smo jo od Sina, ki je resnica, iz njegovih lastnih ust sprejeli?“

Tako te sv. mučenik Kristusov, kateri je tako zgodaj (okoli leta 252 po Kr.) „Oče naš“ toliko točno in prelepo razlagal, da je njegova razlaga vsem prihodnjim za predpodobo služila.

Že sv. Ciprijan opazi, da je molitev Gospodova družinska ali medsebojna molitev, v kateri vsak za vse moli. Mi ne rečemo: Oče moj, kateri si v nebesih! Kajti molitev, katero kdo posamezni v svojem imenu opravlja in le za sebe daruje, kaže koliko toliko neko samoljubnost in samopridnost, ki je nasprot duhu vere Kristusove. „Mi ne molimo za enega, reče Ciprijan, ampak za vse ljudstvo, ker je vse ljudstvo (to je vsi kristjani) eno. Bog, učitelj miru in sprave, kateri nas je edinost učil, hoče, da eden tako za vse moli, kakor je on sam v enem vse nosil“. To je, Bog Oče nas je vse kristjane v enem, namreč v svojem edinorojenem Sinu, v eno veliko družino združil. To družinsko zavezo bi mogli vselej in povsodi, zlasti pri molitvi, pred očmi in v mislih imeti.

Kako si je sv. Ciprijan to edinost in družinsko zavezo mislil, nad tem ne pušča njenega dvoma. Družinska vez mu je namreč edina, neločljiva katoliška cerkev, čije udje smo po Božjem poklicu postali. Nikjer drugdje, kakor le v tej cerkvi, zamoremo s polno resnico Boga „našega“ vzajemnega Očeta imenovati, in k njemu, kakor Očetu, moliti. „Kdor cerkvene edinosti krepko ne drži, piše sv. Ciprijan ravno v svoji knjigi od cerkvene edinosti, ne drži Božjih zapovedi; ne drži vere v Očeta in Sina; ne drži krepko ne življenja ne svojega zveličanja.“ Predpodoba cerkvene edinosti je sv. učeniku Kristusova suknja brez šiva, ktere celó njegovi morilec niso razrezali, ampak pod križem za njo vadlali, kdo zmed njih naj bi celo dobil. Zato tudi sv. Ciprijan ne pozna večjega greha zoper Kristusa in njegovo cerkev, kakor prizadevanje, to cerkev razdvojiti in razklati. Kdor to dela, sam sebi vrata nebeska zapira. „Ne more imeti oblačila Kristusovega, kdor dvoji in terga cerkev Kristusovo“, so besede sv. učenika.

Razkolništvo na primer v tako imenovane „narodne cerke“, razločenje v tako imenovano „staro“ in „novo“ katoliško cerkvo bi se dozdevalo sv. Ciprijanu ravno tako že po besedi samo sebi nasprotno, kakor sv. Pavlu, kateri Korinčane k edinosti opomina, rekoč: „Je li Kristus razdeljen?“ (1 Kor. 1, 13).

Tako tedaj, Preljubeznjivi moji le v živi zavezi z edino, neločljivo, vedno enako katoliško cerkevjo, ktera je po sv. Ciprijanu na skalo sv. Petra zidana, hočemo tudi zanaprej moliti in prositi: „Oče naš, kateri si v nebesih!“

Za kaj najpoprej?

„Posvečeno bodi tvoje ime!“

Pred vsem pomislimo, da po nauku Kristusovem ne molimo: „Sveto bodi tvoje ime!“ Sveto je Božje ime tudi brez našega dodanja. Kajti, kakor sploh Bogu, kakoršen je sam na sebi, nič dati in nič vzeti ne moremo; kakor tedaj nijene njegovih lastnosti ne zvikšati pa tudi ne zmanjšati ne moremo: velja isto tudi od njegove svetosti. Mi molimo in prosimo v prvi prošnji „Očenaša“ le za to, da bi bilo Božje ime v nas in skozi nas posvečeno, to je, poveličano. Zato piše sv. Ciprijan: „Mi prosimo Boga, da bi bilo njegovo ime v nas posvečeno. Kajti od koga naj bi bil Bog posvečen? (to je: Kdo je nad Bogom; popolnejši od njega, tako da bi zamogel on Boga posvečevati? Nihče!) On, ki sam posvečuje? Temveč, ker je sam rekel: „Bodite sveti, kakor sem tudi jaz svet“ (3 Mojz. 11, 44), prosimo in kličemo, da bi mi, ki smo bili pri sv. krstu posvečeni, v tem, kar smo takrat biti začeli, tudi stanovitni ostali, namreč v krstni milosti, to je, v svetosti in pravičnosti pred Bogom, ki smo jo pri sv. krstu prejeli.

Kaj si naj mislimo pód imenom Bog? Da kratko rečem: Njega samega. Prav to je tudi misel sv. pisma, kjerkoli je v njem govorjenje od imena Božjega; isto je tudi misel Gospodova, kedar koli govori o tem presvetem imenu.

Bog sam na sebi nêma nijenega imena; to je: ni izraza, ki bi zamogel Božje bitje popolnoma izreči. In ako bi Bog tudi imel tako ime, bi ga vendar umrljivi ÷lovek nikoli ne mogel razumeti, nikoli s svojim umom obseči, in prav zato ne, ker Bog za nas vsikdar je in ostane „neskončen“.

Ko je Mojzes Bogu, od kterega je izvoljen bil, da Izraelsko ljudstvo iz Egiptovske sužnosti izpelje, rekel: „Ako mi — Izraelci — porečejo: Ktero je njegovo ime (namreč ime Božje)? Kaj naj jim rečem? mu je Bog odgovoril: „Jaz sim, kdor sim“. Takó porečeš Izraelovim otrokom: On, kteri je, me je poslal k vam“. To hoče reči: Ker je moje bitje od vekomaj, zato ne sodi za mene nijeno — od ÷loveške modrosti izmišljeno — ime. Nijena lastnost Božja, sama za sebe, še ni ime Božje; kajti on ima vse lastnosti v enaki stopnji in meri, namreč v najpopolnejši, brez da bi druga drugi kaj odjemala. Zapopadek vseh lastnosti je tako rekoč ime Božje. Bog je, kdor je. —

Zato, moj kristjan! ako hočeš ime Božje v sebi in po sebi posvečevati, to je, povelečevati, nikar ne misli, da zamoreš to storiti enostransko. Po vseh njegovih lastnostih moreš Boga vedno pred oči imeti, v nijeni ga ne smeš žaliti. Ako ga v eni edini lastnosti žališ, si ga v vseh razžalil — ti nisi njegovega imena posvečeval, ampak si ga onečastil.

Ako vendar Bogu kako ime pridenemo, storimo to po svoji ÷loveški zastopnosti, in po razmerah, v kterih stoji Bog do nas in mi do njega.

Ako si Boga v razmeri do nas mislimo, ima on pač res posebno ime, ktero najrajše iz naših ust sliši, in ktero bi moglo tudi nam biti ÷rez vse ljubo in drago.

In to je ime: **Oče!**

Oče nam je Bog se ve da že kakor naš Stvarnik, kakor prerok Izaija izkliče rekoč: „Gospod! ti si naš oče, — ti si nas vpodobil, in delo tvojih rok smo mi vsi“. (64, 8).

Ako smemo tedaj že kakor ÷loveki Boga imenovati našega Očeta, imamo do tega imena še večo, le nam edinim lastno pravico kakor kristjani. Kajti le, kakor kristjani smo po besedah sv. Pavla do Rimljanov (8. 15) „prejeli duha posinavljenja (Božjega; namreč najpoprej pri sv. krstu) v kterem kličemo: Abba (Oče!)“

Tudi sv. Ciprijan piše: „Novi, prerojeni, in svojemu Bogu po njegovi milosti povernjeni ÷lovek reče v prvi vrsti: Oče, ker je že sin biti začel“. In zopet: „Boga imenujemo našega Očeta, to je, Očeta tistih, ki verujejo, tistih, ki so skoz njega posvečeni in v sv. Duhu prerojeni vnoviç začeli biti otroci Božji!

Prizadevajmo si toraj, kakor kristjani, kakor katoliški kristjani, kakor otroci Božji, da bode njegovo očetovsko ime v nas in skozi nas vsikdar posvečevano, povelečevano!

Ne žalimo Boga, kakor Očeta! Taga naj nas varuje ljubezen in strah pred madežem nehvaležnosti, ki bi ga vtisnili svoji duši.

Ako nas pa ime Božje: Jaz sem, kdor sem, s svetim strahom napolni, da ga ne onečastimo, naj nas pa še bolj presladko ime Oče nagiba, da ga v pokorščini posvečujemo iz ljubezni.

„Zato, preljubljeni bratje! — piše sv. Ciprijan — se spomnimo in pomislimo, da ako Boga Očeta imenujemo, se tudi sami kakor otroci Božji obnašamo; da kakor si mi v Bogu, kakor našem Očetu dopademo, enako tudi on nad nami dopadenje najde. Obnašajmo se, kakor tempeljni Božji, da se očitno pokaže, da Bog v nas prebiva. Naše djanje ne bodi nasproti duhu“, namreč duhu otroštva Božjega. —

Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa bodi z Vami vsemi! Amen.

Postno naročilo za leto 1879.

Z dovoljenjem sv. Očeta Vam podelim za tekoče leto iste polajšave postne zapovedi, ktere so se Vam lansko leto oznanile; namreč:

I. Pri jedi si pritrirati in se le enkrat na den do sitega najesti, je zapovedano:

1. Vse dni štiridesetdanskega posta (korizme) razun nedelj.
2. Vsako kvaterno sredo, petek in soboto.
3. V adventu vsako sredo, in petek (namesti postov, ktere so imeli svoje dni pred prazniki sv. apostolov).
4. O biljah ali dnevih: pred binkoštni (Duhovem 31. maja); pred praznikom sv. apostolov Petra in Pavla (28. junija); pred praznikom vnebovzvetja Matere Božje (velika Gospojnica, 14. avgusta); pred praznikom vseh svetih (31. oktobra); pred praznikom čistega spočetja Marije Device (letos 6. decembra) in pred Božičem (24. decembra).

II. Mesene jedi so prepovedane:

1. Vsak petek celega leta.
2. Vsako kvaterno sredo, (petek) in soboto.
3. Na pepelnico in tri poslednje dni velikega tjedna.
4. Ob zgoraj imenovanih biljah: pred binkoštni (Duhovem), Petrovem, veliko Gospojnico, vsemi svetmi, čistim spočetjem Marijinem (letos 6. dec. zató, ker je 7. dec. nedelja), in pred Božičem.

III. Gledé polajšave velja to-le:

1. Za celo škofijo. Kadarkoli pride zapovedani praznik na tak den, ko je meso jesti prepovedano, (n. pr. petek), se sme na tak praznik meso vživati, brez da bi dolžnost bila, se zavolj tega prejšnji den mesa zdržati.

2. Za posamesne kraje. Kjerkoli se bo ob petkih ali drugih takih dneih, ko je meso jesti prepovedano, sejem obhajal, kjer se veliko ljudstva zbere, tam se sme na sejmovi den meso zavživati. —

3. Za posamesne osebe.

a) Vse dni med letom, razun pepelnice, treh zadnjih dni velikega tjedna in dveh bilj, pred binkoštni namreč in Božičem, smejo mesene jedi zavživati:

Delalci v rudokopih in fabrikah.

Popotniki, ki v gostilnicah in krčmah jedó.

Tudi drugi (tedaj ne samo popotniki), kteri n. pr. v mestih, trgih itd. navadno v gostilnico na hrano hodijo.

b) Vse dni med letom, razun edinega velikega petka, smejo mesene jedi zavživati:

Kondukerji na železnicah.

Vsi, ki z železnico potujejo, in so prisiljeni na železniških postajah v ondotnih gostilnicah si hrane vzeti.

Boleniki v topliacah, na slatinah ali v drugih zdravilstvenih zavodih, s svojimi domačimi in strežniki vred. Ne velja pa ta polajšava za tiste, ki le kar za kratek čas v topliace, na slatino itd. hodijo.

c) Vse dni med letom, brez vse izjeme, smejo mesene jedi zavživati:

Taki ubogi, kteri si zavoljo presilnega uboštva v jedeh zbirati ne morejo, ter so prisiljeni jesti, karkoli se jim dá (tedaj le takrat, kadar postnih jedi za vbogajme ne dobijo). Sploh vse one osebe, ktere in kakor dolgo pri takih ljudeh za hlapce, dekle itd. služijo, ali iz drugih vzrokov pri njih stanovati morajo, kjer se nikoli postne jedi na mizo ne postavijo. Vendar naj se, ako je kolikaj mogoče, vsaj na veliki petek mesenih jedi zdržijo.

4. Za vse postne dni med letom in štiridesetdinski postni čas tudi ob nedeljah je pa naravnost prepovedano, pri enem in istem obedu mesene jedi in ribe zavživati. Vzrok te prepovedi je v tem, da kdor ribe je, s tem očitvidno kaže, da mu postne jedi ne škodujejo, da tedaj polajšave ne potrebuje.

5. Vsi, kateri o spregledanih postnih dneh mesó vživajo, so dolžni, vsak tak den, tedaj tudi ob sobotah med letom, pobožno in v duhu pokore moliti tri očenaše in češčenamarije in apostoljsko vero v čast britkega trpljenja Gospoda našega Jezusa Kristusa.

Pri kateri hiši je več ljudi pri mizi, naj se ta molitev na glas in vzajemno opravi.

Sploh pa opominam v Gospodu vse tiste, ki se bodo postne polajšave posluževali, da bi o postnih dneh toliko obilnejše dobra dela krščanskega usmiljenja opravljali, in ostanke svoje mize, ali to, kar sami sebi pritrčajo, radodarno ubogim podelili.

6. Bolnikom za nekoliko časa še večjo postno polajšavo podeliti, so dušni pastirji in spovedniki pooblašeni. Kdor hoče pa stalno, to je, za zmirom od postne zapovedi oproščen biti, se more v posebni prošnji na mene obrniti, in tehtne vzroke svoje prošnje navesti.

7. Namesti masla se sme rabiti mesena začimba (špeh) ob vseh navadnih petkih med letom, to je, izvzeti so le kvaterni petki in veliki petek.

V Mariboru na god sv. Frančiška Sal. škofa in cerkvenega učenika, dne 29. januarja 1879.

JAKOB MAKSIMILIJAN,

knez in škof.

Opomba. Te pastirski list s postnim naročilom vred naj se v vsaki farni cerkvi na pustno nedeljo (kvinkvagesima) vernemu ljudstvu z prižnice bere. Med letom pa naj se še vsak post posebej prejšnjo nedeljo oznani.